ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

ΓΙΑ τὴν εὐόδωση τῆς συνεργασίας τῶν ἀνθρώπων— αὐτὸς εἶναι ὁ τίτλος ἑνὸς ἄρθρου δημοσιευομένου εἰς τὸ θαυμάσιο περιοδικὸ ΠΕΙΡΑΙΚΗ—ΠΑΤΡΑΙΚΗ, τῆς ὁμωνύμου Ἑταιρείας. Εἶναι τόσο ὡραῖο τὸ ἄρθρο αὐτό, ὥστε θεωρῶ καθῆκόν μου νὰ παραθέσω μερικὰς περικοπὰς εἰς τὴν στήλην μου. Πρόκειται διὰ τὸ «Κεφάλαιον Ἄνθρωπος». Ἰδοὺ λοιπὸν πῶς ἀρχίζει τὸ ἄρθρον:

«Ὁ λαός μας λέει: «πρᾶξε ἢ μίλησε μὲ τὸ χέρι στὴν καρδιά». Ἔνας μεγαλος συγγραφέας ἀναφέρει πῶς ἕνας ἄνθρωπος— ἕνας ὁλόκληρος κόσμος— ἀντίκρυ σ' ἕναν ἄλλον ἄνθρωπο—καὶ πάλι ἕναν ἄλλον ὁλόκληρο κόσμο—πρέπει νὰ στέκει σὰν νὰ βρίσκεται μπροστὰ στὴν πύλη ἑνὸς ναοῦ. Τέτοια εἶναι ἡ «ἱερότης» τοῦ Ἀνθρώπου. Τὸ παρακάτω σημειώμά μας ἀναφέρεται στοὺς γενικοὺς τόπους μὲ τοὺς ὁποίους μποροῦμε νὰ προσεγγίσωμε τὸν ἄνθρωπο. Δὲν εἶναι ἐνέργεια «μηχανικὴ» εἶναι ἐνέργεια «ψυχικὴ». Τὰ δημιουργικὰ ἀποθέματα τοῦ ἀνθρώπου μετατρέπονται σὲ δημιουργικὴ δύναμη, μόνον ὅταν ἀποκαλυφθοῦν μὲ σωστὴ μέθοδο καὶ τότε διαπιστώνεται τί κεφάλαιον εἶναι ὁ Ἄνθρωπος.

□

ΑΛΛΑ πῶς ἀντιμετωπίζεται ὁ ἄνθρωπος; Ἤ— γιὰ νὰ εἴμαστε ἀκριβέστεροι— πῶς ἀντιμετωπίζονται οἱ «κατηγορίες» τὰ «εἴδη» τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ψυχικά, πνευματικὰ καὶ ὀργανικὰ κάποτε εἶναι τόσο διάφορα, μεταξύ τους; (Μέ τίς συγκεκριμένες αὐτὲς ἐρωτήσεις, ἐπανερχόμεθα στὸ θέμα τοῦ περασμένου τεύχους τοῦ περιοδικοῦ μας, ἀλλὰ καὶ στὸ σχεδὸν μόνιμο θέμα τῶν σχέσεων, ὀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους, ποὺ ἀμέσως μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιο πόλεμο φάνηκε πῶς θὰ ἦταν τὸ κύριο θέμα σὲ κάθε ἐπιχειρηματικὴ μονάδα).

«Ἄν» εἶπαν μερικοὶ «ἄν ὁ προϊστάμενος χαμογελᾶ κι' εἶναι πάντα καλοδιάθετος κι' εὐγενικὸς, τότε ὅλα θὰ πᾶνε καλὰ μέσα στὴν ἐπιχείρηση». Ἡ ἄποψη δὲν μπορεῖ νὰ θεωρηθῆ λανθασμένη. Ὁπωσδήποτε ἔχει μία βάση ἀλήθειας. Ἀλλοιῶς δουλεύει ὅταν ὁ προϊστάμενός σου εἶναι «γλυκὸς στοὺς τρόπους» καὶ χαμογελαστός, κι' ἀλλοιῶς ὅταν εἶναι ἀπὸ πάνω σου σατραπικός, βλοσυρὸς κι' ἀγέλαστος. Σύμφωνοι. Ἀλλὰ εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ «ἐνδύεται» κάθε φορὰ ὁ προϊστάμενος —συνεργάτης μας τὸ ὑπηρεσιακό του χαμόγελο; Ὄχι. Ἄνθρωπος εἶναι κι' αὐτὸς καὶ ἰγουρα φέρει μαζί του τὰ δικά του, τὰ προσωπικὰ ζητήματα, ποὺ τὸν ἀπασχολοῦν. Τὸ «χαμόγελο» λοιπόν, εἶναι μία ὡραία ἀρχή, χωρὶς νὰ ὁδηγῆ στὸ θετικὸ ἀποτέλεσμα, δεδομένου ὅτι γιὰ τὴν εὐόδωση τῆς ὁποιασδήποτε συνεργασίας χρειάζονται βάσεις θετικώτερες.

□

Ο ΚΟΣΜΟΣ ἄλλαξε— συνεχίζει τὸ ἄρθρον. Οἱ σχέσεις γίνονται ὅλο καὶ πιὸ λεπτές. Πῶς ὁ ἄνθρωπος θὰ μεταχειρισθῆ τὸν ἄνθρωπο; Ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι μηχανή. Ὡστόσο, ἔχει κι' αὐτὸς τὸ «κουμπί». Ποῦ δὲν εἶναι, ὅμως, εὔκολο νὰ βρεθῆ, γιατὶ δὲν μοιάζει ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλον.

«Τί χρειάζεται; Φαντασία καὶ διαίσθηση. Θὰ ἔλεγε ἕνας ρομαντικός. Νὰ ὅμως ποὺ κι' ἐμεῖς οἱ «ρεαλισταὶ» εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ δεχθοῦμε τοὺς ἴδιους ὅρους. Ἡ δημιουργικὴ φαντασία καὶ ἡ διαίσθηση μπορεῖ νὰ ὁδηγήσῃ στὸ νὰ βρεθῆ ὁ «σφυγμὸς» τοῦ ἀνθρώπου. Κι' ὅταν βρεθῆ γὰ μπῆστὸ σωστὸ κανάλι ἡ ἐνέργεια— ἡ ἀνθρώπινη ἐνέργεια— τότε σαφῶς ὁδεύουμε πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἀποτέλεσμα.

Πάντα, φυσικά, μὲ τὴν προϋπόθεση ὅτι ὁ κάθε ἄνθρωπος πέρα ἀπὸ τὰ χέρια του διαθέτει καὶ τὸ μυαλό του, πρᾶγμα ποὺ σημαίνει ὅτι δὲν μποροῦμε νὰ μεταβάλουμε τὶς ἀνθρώπινες ὁμάδες σὲ ρομπότ. Γιατί, τότε, θὰ ὁδηγηθοῦμε σὲ ἀποτυχία. Οἱ ἄνθρωποι θέλουν ἕνα πρότυπο. Αὐτὸ μποροῦμε νὰ τὸ πυργώσουμε μὲ τὴν στάσῃ μας στὴν ἀντιμετώπιση τοῦ ἀνθρώπου, μὲ γνώμονα, πάντα, τὸ συμπέρασμα τῶν εἰδικῶν, ποὺ ἀσχολοῦνται μὲ τὰ γενικὰ προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου καὶ ποὺ ἀναφέρει ὅτι «τὸ ἀνθρώπινο κεφάλαιο συμβάλλει πολὺ περισσότερο στὴν ἐπιτυχία ἀπὸ ὁποιοδήποτε ἄλλο κεφάλαιο οἰκονομικό».

□

ΕΡΟΝΤΟΠΑΛΛΗΚΑΡΟΝ βεβαίως, εἰς τὴν ἐποχήν μας δὲν εἶναι ἕνας ἄνδρας πενῆντα ἐννέα ἐτῶν, ἔτσι ὅπως τὸν χαρακτηρίζει ἡ εἴδησις.

Ὁ κ. Φρέντ Σῶ λοιπόν, ἐπιστάτης τοῦ ζωολογικοῦ κήπου τοῦ Λονδίνου, ἐσηκώθη ἕνα πρωὶ εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ λαϊκοῦ ξενοδοχείου εἰς τὸ ὁποῖον ἔμενεν, ἔρριξεν ἕνα βλέμμα εἰς τὴν ἐφημερίδα καὶ ἀνεκάλυψεν ὅτι εἶχε κερδίσει εἰς τὸ Προ—Πὸ 23.000 λιρῶν, δηλαδὴ περὶ τὰ δύο ἑκατομμύρια δρχ. Ἂν δὲν ἔγινε κροῖσος ἔγινε πάντως ἕνας μετρίως πλούσιος, ὅταν λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν του ποῖον μισθὸν ἠμποροῦσε νὰ ἔχῃ ἄνθρωπος ποὺ εἰς ὅλα τὰ χρόνια του ἦτο ἐπιστάτης ἑνὸς ζωολογικοῦ κήπου. Καὶ τότε εἰς τὴν χαρὰν του καὶ ὅταν τὸν συνέχαιραν ὅλοι διὰ τὴν ἐπιτυχίαν του, ἐξέφρασε τὰ μύχιά του αἰσθήματα καὶ ὅσα φαίνεται νὰ ἀπετέλεσαν τὰ ὄνειρα τῆς ζωῆς του.

—Τί θὰ κάμῃς τώρα; τὸν ἐρώτησαν.

—Θέλω νὰ κάμω, ἀπήντησε, μιὰ κρουαζιέρα στὴ Μεσόγειον καὶ νὰ βάλω ὀδοντοστοιχία στὸ στόμα μου.

Ἡ σχετικὴ εἴδησις δὲν ἀναφέρει ἂν ὁ Φρέντ Σῶ ἐδάκρυσε λέγων τὰ ἀνωτέρω. Ἀλλὰ καὶ δὲν εἶναι μικρὸν πρᾶγμα νὰ θέλῃς νὰ φᾷς ὀλίγην στερεὰν τροφὴν καὶ νὰ μὴν μπορῆς διότι δὲν ἔχει μασσέλες. Τώρα ὁ Σῶ θὰ πραγματοποιήσῃ τὸ μεγάλον ὄνειρον τῆς ζωῆς του, τὸ τόσον μικρὸν δι' ἄλλους. Θὰ ἠμπορέσῃ νὰ γευθῆ τὴν στερεὰν τροφὴν καὶ γ' ἀντικρύσῃ ὀλίγον θερμὸν καὶ φωτεινὸν ἥλιον, διασχίζων τὰ γλυκὰ νερὰ τῆς Μεσογείου.

Ο ΣΥΜΠΟΛΙΤΗΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ "ΗΜΕΡΑΝ,,

Τὰ μαθητικὰ συσσίτια εἰς Ζήριαν

Ἀγαπητὴ «Ἡμέρα»,

Κατόπιν ἐντόνων προσπαθειῶν καὶ ὑπερπηδήσεως πλείστων ἐμποδίων ὁ γνωστὸς ἐκπαιδευτικὸς καὶ διευθυντὴς τοῦ σχολείου Ζήριας κ. Ε. Κ. Παπαθεοδωρόπουλος, κατώρθωσε νὰ ἐξεύρῃ ἐντελῶς δωρεὰν ὑλαν κατάλληλον αἴθουσαν ἐστιατορίου, ἑστίαν καὶ ἀποθήκη, καὶ τοιουτοτρόπως ἐγένετο ἡ μαθητικῶν συσσιτίων τοῦ σχολέναρξις τῆς λειτουργίας τῶν λείου Ζήριας.

Πρέπει νὰ σημειωθῆ ὅτι ἐξεκίνησε τὰ μαθητικὰ συσσίτια δι' ὑπὲρ ὀγδοήκοντα μαθητὰς τοῦ σχολείου του χωρὶς οὐδεμίαν τοπικὴν βοήθειαν, καὶ χωρὶς οὐδένα τοπικὸν πόρον ἐντελῶς ἀβοήθητος, μὲ μόγον ἐφόδιον τὸν ἀκατάβλητον ἐνθουσιασμὸν του καὶ τὴν ἀκαταμάχητον δραστηριότητά του, συνεχίζων ἀκαταπαύστως τὸ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, μέγα ἐκπολιτιστικὸν καὶ κοινωνικὸν ἔργον του εἰς τὸν τόπον μας.

Κατὰ τὰ ἐγκαίνια ὁ κ. Παπαθεοδωρόπουλος ἐνημέρωσε τοὺς παρισταμένους περὶ τῶν ἀγώνων του διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας τῶν μαθητικῶν συσσιτίων ἐν συνεχείᾳ δὲ ἡ γνωστὴ παιδαγωγὸς καὶ ἀρίστη διδασκάλισσα τοῦ σχολείου Ζήριας κ. Βενετία Κωνσταντοπούλου — Παπαθεοδωροπούλου, ἀνέπτυξε διὰ λίαν εὐστόχων παρατηρήσεων τὴν μεγίστην σημασίαν τῶν μαθητικῶν συσσιτίων διὰ τὴν σωματικήν, ψυχικὴν καὶ πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῆς νέας Ἑλληνικῆς γενεᾶς, καταχειροκροτηθεῖσα θερμότατα. Περὶ τὸ τέλος τῆς ὁμιλίας τῆς κ. Βενετίας Παπαθεοδωροπούλου, πάντες αὐθορμήτως ἐζητωκραύγασαν ὑπὲρ τοῦ πρωθυπουργοῦ κ. Γ. Παπανδρέου, ἐμπνευστοῦ καὶ δημιουργοῦ τοῦ σωτηρίου θεσμοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι μαθητικῶν συσσιτίων.

Πρέπει νὰ λεχθῆ ὅτι μεταξὺ τῶν πρώτων συγτελεστῶν εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν μαθητικῶν συσσιτίων Ζήριας ὑπῆρξεν καὶ ὁ ἄριστος καὶ ἄφθαστος εἰς καλωσύνην καὶ ἐνεργητικότητα Ἐπιθεωρητὴς Β' Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας Πατρῶν κ. Σταῦρος Γεράνιος.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω ἐγκαίνια παρέστησαν μεταξὺ τῶν ἄλλων ὁ ἐφημέριος Ζήριας κ. Μιχαὴλ Παπαμιχαήλ, ἐξαίρετος συμπαραστάτης εἰς τὰ συσσίτια τοῦ κ. Παπαθεοδωροπούλου, ὁ ἀντιπρόεδρος τοῦ Φιλοπροοδευτικοῦ Συλλόγου «Ἡ Πρόοδος» κ. Λουκᾶς Ζαρκάδας, οἱ δύο ξυλουργοὶ κ.κ. Μῆτσος Γλωσσίδης καὶ Σταῦρος Νικολάου, ποὺ εἰς γάσθησαν δωρεὰν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν πάγκων τοῦ ἐστιατορίου ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα περίπου, καὶ ἄλλοι πολλοί.

Τὰ παιδιὰ πηγαίνουν εἰς τὰ συσσίτια τραγουδῶντας. Κυρίαι καὶ δεσποινίδες βοηθοῦν καθημερινῶς μὲ μεγάλην προθυμίαν.

Θερμότατα συγχαρητήρια ἀξίζουν εἰς τοὺς ἀρίστους ἐκπαιδευτικοὺς κ. Ἐλ. Παπαθεοδωρόπουλον καὶ τὴν κ. Βενετίαν Κωνσταντοπούλου διὰ τοὺς ἀρρήτους κόπους ποὺ καταβάλλουν διὰ τὰ μαθητικὰ συσσίτια Ζήριας.

Εὐχαριστῶν
ΕΝΑΣ ΓΟΝΕΥΣ

ΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΘΕΣΜΩΝ

Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΣ

ΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΘΕΜΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Μελέτη τοῦ δικηγόρου κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 1ης ΣΕΛΙΔΟΣ

ἀρχὴ τῆς κυριαρχίας τοῦ Ἔθνους. Ἀλλὰ τὸ Σύνταγμα τοῦτο ὀλίγον χρόνον ἰσχυσεν. Ἐπὴ κολούθησεν ἡ ἰδιότυπος δεσποτεια τοῦ Καποδιστρίου καὶ ἡ περίοδος τῆς Ἀντιβασιλείας καὶ τοῦ Ὄθωνος. Στυγνὴ καὶ ἀπεριόριστος ἀπολυταρχία. Ἡ Ἑλλὰς ἀπαλλαγεῖσα τοῦ ξένου δυνάστου μετέπεσεν εἰς τὴν βαρ βαρότητα τῆς ἀπολύτου ἀνελέγκτου ἐπικυριαρχίας τοῦ Μονάρχου, τὴν ὁποίαν μόλις κατέστησεν ἀπαλοτέραν ἡ μεταπολίτευσις τῆς 3ης Σεπτεμβρίου 1844 καὶ ἡ καθιέρωσις τῆς «ἐλέῳ Θεοῦ» Συνταγματικῆς Μοναρχίας. Ἡμισυ καὶ πλέον αἰῶνα, ἀφ' ἧς συνεκλόνησαν τὴν Εὐρώπην αἱ στροφαὶ τῆς Μασσαλιώτιδος ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐφυτοζώει ὑπὸ ἕν καθεστὼς βάναυσον καὶ ἀναχρονιστικόν. Καὶ ξένον πρὸς τὸ δημόσιον αἴσθημα τοῦ τόπου. Ἡ πικρία, ἡ ἀγανάκτησις, ἡ διάψευσις τῶν ἐλπίδων καὶ ἡ πληγωμένη Ἐθνικὴ καὶ προσωπικὴ φιλοτιμία ὡδήγησαν εἰς τὴν ἀπεμπόλησιν τοῦ καθεστῶτος ἐκείνου καὶ ἡ Ἑλλὰς προς στιγμὴν ἐφάγη ἀκυβέρνητος. Ἀλλὰ δὲν ἦτο. Ὑπῆρχε τότε μία Ἐθνικὴ συνέλευσις, ἡ ὁποία συνέχιζε τὰς ὡραιοτέρας παραδόσεις τῆς φυλῆς καὶ προπάντων τὸ ἀδούλωτον πνεῦμα τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας τὸ ὁποῖον ἐκληροδότησε τὸ 21.

Ἄγρυπνος φύλαξ τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν καὶ τῆς κυριαρχίας τοῦ Ἔθνους ὑπῆρξεν ἡ συνέλευσις ἐκείνη. Ὅταν ὁ νεοφιχθεὶς πρίγκιψ, ὁ νέος βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος, ἐφείλκυσε τὴν προσοχήν της ἐπὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 107 τοῦ ὑπὸ ψήφισιν Συντάγματος καὶ ὑπέδειξε «τὴν ἐπιψήφισιν πρακτικωτέρου καὶ πρὸς τὰ Ἐθνικὰ συμφέροντα μᾶλλον συνάδοντος τρόπου ἀναθεωρήσεως. . . .» ἡ Συνέλευσις ὤρθωσε τὸ ἀνάστημά της. Τί ἐζήτει ὁ νέος βασιλεύς; Τὴν τροποποίησιν τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου, ὥστε νὰ μετέχῃ καὶ οὗτος εἰς τὴν διαδικασίαν τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος. Καὶ ἡ Ἐθνοσυνέλευσις ἠρνήθη. Ἐὰν ὁ βασιλεὺς ἠδύνατο νὰ μεταβάλῃ τὸ Σύνταγμα, τὸ ὁποῖον ὁ λαὸς καὶ ὄχι αὐτὸς ἔθετε, δὲν θὰ ὑπῆρχεν ἀληθὴς λαϊκὴ κυριαρχία. Ἡ ἄρνησις τῆς Συνελεύσεως ὑπῆρξε τόσον ἀναντίλεκτος καὶ τόσον αὐστηρά, ὥστε ὁ νεαρὸς βασιλεὺς ὑπεχώρησεν.

Τὴν 17ην Νοεμβρίου 1864 ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τὸ νέον Σύνταγμα, τὸ ὁποῖον ἀπετέλεσε διὰ τὴν ἐποχήν ὁπωσδήποτε τολμηρὰν καινοτομίαν. Ἡ ἀρχὴ τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας ἐξήρθη καὶ ἐτονίσθη κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τῆς Τροιζήνος. Εἰς ἐλάχιστα ἀπὸ τὰ τότε ἰσχύοντα Συντάγματα τῆς Εὐρώπης ὑπῆρχε διάταξις, ὡς ἡ τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ Συντάγματος ἐκείνου. Ὁ νεαρὸς βασιλεὺς ἀπαιτῶν μεταβολὰς δὲν εὑρίσκετο ἐκτὸς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ κλίματος τῆς ἐποχῆς του. Ὁ ἐκπονήσας τὸ σχέδιον τοῦ νέου Συντάγματος ἀείμνηστος καθηγητὴς Ν. Ι. Σαρίπολος ὑπερηκόντισε καὶ τὰ προοδευτικώτερα τῶν τότε Συνταγμάτων. Ἐν πολλοῖς καὶ αὐτὸ τὸ πρότυπόν του, τὸ Βελγικὸν Σύνταγμα τοῦ 1831.

Ἡανηγυκιῶς διεκηρύχθη ὑπὸ τοῦ νέου Συντάγματος ἡ ἀρχὴ τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας.

— «Ἅπασαι αἱ ἐξουσίαι πηγάζουσιν ἐκ τοῦ Ἔθνους, ἐνεργοῦνται δὲ καθ' ὃν τρόπον ὁρίζει τὸ Σύνταγμα» ὥριζε τὸ ἄρθρον 21 αὐτοῦ. Ἡ διάταξις ἐπανελήφθη βραδύτερον ἀπὶ τὰ Συντάγματα τοῦ 1911, τὸ δημοκρατικὸν τῆς 3ης Ἰουνίου 1927 καὶ τὸ νῦν ἰσχύον τοῦ 1952.

«Ἅπασαι αἱ ἐξουσίαι πηγάζουσιν ἐκ τοῦ Ἔθνους».

Ἀλλ' ὅταν τὸ Σύνταγμα γράφει («Ἔθνος» ἐννοεῖ τὸν λαόν. Τοῦτο ἐμφανίζεται αὐτόδηλον. Παραταῦτα ἠμφισβητήθη. Ὑπεστηρίχθη ὅτι πηγὴ τῶν ἐξουσιῶν εἶναι τὸ Ἔθνος ὑπὸ τὴν ἱστορικήν, τὴν ρομαντικὴν θὰ ἔλεγον ἔννοιαν τοῦ ὅρου. Ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ Λαοῦ ἦτο ἄγνωστος εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς Τροιζήνος. Τοὐναντίον. Ἡ ἔννοια τοῦ Ἔθνους, ὄχι μόνον κοινωνιολογικῶς ὑφίστατο, ἀλλὰ καὶ νομικὴν ὕπαρξιν εἶχεν. Τὸ ὑπὸ σύστασιν Ἑλληνικὸν Κράτος σκοπὸν εἶχε νὰ ἀντιπροσωπεύσῃ, ὄχι μόνον τὸν Λαὸν τοῦ μικροῦ τμήματος, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀπελευθερωθῆ, ἀλλὰ σύμπαν τὸ Ἔθνος. Ἡ γνώμη αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη. Τὸ Ἔθνος εἰς τὴν πολιτειολογίαν χαρακτηρίζεται ὡς ὁμὰς ἀνθρώπων συνδεομένων μὲ κοινὴν καταγωγήν, ὄχι ἀναγκαίως κοινὴν γλῶσσαν, κοινὴν ἱστορικὴν συνείδησιν καὶ κοινὰς ἐπιδιώξεις καὶ ἰδανικά. Εἶναι ἑπομένως ἡ ἔννοια τοῦ Ἔθνους εὐρυτάτη, ἀφῃρημένη καὶ ἀνακριβής. Καὶ ἀπρόσφορος ἐν προκειμένῳ. Φορεὺς τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας εἶναι ὁ λαός. Ἀλλ' ἐν τῇ στενωτέρᾳ τῆς λέξεως, ἔννοίᾳ, δηλ. ὡς τὸ σύνολον τῶν ἐκλογέων, διότι ἐκ τούτων καὶ μόνον ἀπορρέει ἡ κυριαρχία εἰς τὴν Δημοκρατίαν. Τὸν λαὸν καὶ ὄχι τὸ Ἔθνος ἐθεώρησαν πρωτογενῆ πηγὴν τῆς ἐξουσίας οἱ προηγηθέντες τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως διαφωτισταί. Πρὸς αὐτὸν ἀπέβλεψαν καὶ οἱ φιλόσοφοι τοῦ Μεσαίωνος. Ἤτο ἄλλως τε ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὴν Δύσιν σαφὴς συνείδησις τῆς Ἐθνικῆς ὑπάρξεως. Ρευστά, ἀσαφῆ καὶ εὐμετάβολα ἦσαν τὰ ὅρια τῶν Ἐθνῶν καὶ τῶν Κρατῶν. Ἡ ἰδέα τῆς Ἐθνικῆς κυριαρχίας εἶναι μεταγενέστερον προϊὸν τῶν νεωτέρων χρόνων, ἐπακολουθον τῆς κατ αὐτοὺς τὸ πρῶτον ἐπιτευχθείσης συγκεντρώσεως καὶ ἐνδυναμώσεως τῆς Κεντρικῆς ἐξουσίας.

Ἂν ἑπομένως καὶ τὸ Γαλλικὸν Σύνταγμα τοῦ 1791 ὡς καὶ ἡ προηγηθεῖσα διακήρυξις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτου ἐχρησιμοποίησαν τὴν λέξιν «Ἔθνος» τοῦτο πρέπει νὰ ἀποδοθῆ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῶν συντακτῶν των νὰ ἀντιδιαστείλουν τὸ "Ἔθνος ὡς φορέα τῆς Κυριαρχίας πρὸς τὸν Μονάρχην, ὁ ὁποῖος μέχρι τότε ἐνεσάρκωνε τὴν ἔννοιαν τοῦ Κράτους, νὰ ἀποσαφηνίσουν πληρέστερον καὶ νὰ ἐξάρουν τὴν ἀλλαγὴν τοῦ φορέως τῆς κρατικῆς ἐξουσίας. Ἀλλ' ἡ ἔννοια τοῦ "Ἔθνους, ὡς ἐλέχθη, δὲν ἀποδίδει ἐπακριβῶς τὰ πράγματα. Καὶ ἤδη εἰς πλείστα τῶν συγχρόνων Συνταγμάτων ἀντικατεστάθη μὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ λαοῦ. Τὸ νέον Γαλλικὸν Σύνταγμα εἰς τὸ ἄρθρ. 3 παρ.1 αὐτοῦ ὁρίζει: «Ἡ Ἐθνικὴ κυριαρχία ἀνήκει ες τὸν Γαλλικὸν λαόν».

Ἡ λαϊκὴ κυριαρχία ἐμφανίζεται ὑπὸ δύο ἐννοίας. Ἀποτελεῖ πρῶτον, στοιχεῖον χαρακτηρίζον τὴν ἔννοιαν τῆς Δημοκρατίας τυπικῶς. Ἀλλ' ἀποτελεῖ δεύτερον καὶ κανόνα δικαίου. Καὶ εἰς ἐκείνον ὁ ὁποῖος θὰ ἀπεπειράτο νὰ μεταθέσῃ τὴν πηγὴν τῶν ἐξουσιῶν ἐκ τῆς ὁλότητος τοῦ "Ἔθνους εἰς ὡρισμένον πρόσωπον ἢ ὁμάδα προσώπων, βαρεῖαι θὰ ἔπιπτον αἱ κυρώσεις τῶν Ποιν. Νόμων διὰ τῶν ὁποίων κατοχυροῦται ἡ ἀρχὴ αὕτη. Εἰς τὴν ἰδέαν τῆς Λαϊκῆς Κυριαρχίας ἀντίκειται ἐξ ἴσου καὶ ἡ δικτατορία ἑνὸς προσώπου καὶ ἡ δικτατορία ἑνὸς τμήματος ἢ μιᾶς τάξεως τοῦ λαοῦ.

Καὶ ὑπὸ τὰς δύο ἀνωτέρας ἐννοίας ἡ ἀρχὴ τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας ἔχει ὡρισμένας βασικὰς συνεπείας. Αὗται συνίστανται κυρίως εἰς τὸ ὅτι Ἀνώτατον ὄργανον τοῦ Κράτους εἶναι ὁ Λαός, διότι καὶ ἡ Συντακτικὴ ἐξουσία καὶ ἑπομένως ἡ ὀργάνωσις τῆς πολιτείας ἀνήκει εἰς αὐτὸν καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ καθορίζειν ὅλα τὰ ἄλλα ἄμεσα ἢ ἔμμεσα ὄργανα τῆς πολιτείας. Κυρίως ὅμως διὰ τοῦ ἀντιπροσωπευτικοῦ, ὡς θὰ ἴδωμεν, συστήματος ἡ ἐκλογὴ τῶν ἀμέσων ὀργάνων ἀνήκει ὁπωσδήποτε εἰς τὸν λαὸν καὶ αὐτὸ ἀρκεῖ διὰ τὴν ὕπαρξιν παρ' αὐτῷ τῆς κυριαρχίας. Ἡ κυριωτέρα ὅμως συνέπεια τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας εἶναι ἡ μετάθεσις τοῦ «τεκμηρίου τῆς ἁρμοδιότητος», ὡς λέγουν οἱ Συνταγματολόγοι, ἐκ τοῦ Μονάρχου εἰς τὸν λαόν. Ἐνῶ δηλ. εἰς τὴν συνταγματικὴν μοναρχίαν αὐτοπεριορίζεται ὁ Μονάρχης καὶ παρέχει διὰ τοῦ Συντάγματος, τὸ ὁποῖον αὐτὸς θέτει, ὡρισμένας ἐξουσίας εἰς τὸν λαόν, εἰς τὴν δημοκρατίαν πηγὴ τῶν ἐξουσιῶν εἶναι ὁ λαὸς καὶ αὐτὸς ἀναθέτει τὴν ἄσκησιν ὡρισμένων ἐξουσιῶν εἰς τὸν Μονάρχην. Ἀλλ' αἱ ἐξουσίαι αὗται εἶναι ἐπακριβῶς καθωρισμέναι. «Ὁ βασιλεὺς δὲν ἔχει ἄλλας ἐξουσίας, εἰ μὴ ὅσας τῷ ἀπονέμουσι ρητῶς τὸ Σύνταγμα καὶ οἱ συνάδοντες πρὸς αὐτὸ νόμοι», λέγει τὸ ἄρθρ. 44 τοῦ Συντάγματος. Εἰς ἓν εὐρρύθμως λειτουργοῦν δημοκρατικὸν πολίτευμα ὁ βασιλεὺς ἔχει περιωρισμένας ἁρμοδιότητας, εἶναι μόνον ἀνώτατος Ἄρχων καὶ ὄχι ἀνώτατον ὄργανον, ὁποῖον εἶναι ὁ λαός. Δὲν συμπράττει εἰς τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ Συντάγματος, διότι ἡ ἀναθεωρητικὴ ἐξουσία ἀσκεῖται ὑπὸ μόνης τῆς λαϊκῆς ἀντιπροσωπείας δηλ. τῆς βουλῆς, ὡς λέγει τὸ ἄρθρ. 107 (Σύνταγμα 1864). Γενικῶς δὲ περιορίζεται ἐπὶ τοσοῦτον ἡ ἐξουσία του, ὥστε ὡς λέγεται χαρακτηριστικῶς: «Ὁ βασιλεὺς δύναται νὰ πράττῃ μόνον ὅ,τι τὸ Σύνταγμα καὶ οἱ νόμοι τοῦ ἐπιτρέπουν, ὄχι δὲ καὶ ὅ,τι τοῦ ἀπαγορεύουν».

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

ΞΕΝΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Ο ΑΝΤΙΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΕΡΓΑΤΩΝ

Εἰς τὴν «Πελοπόννησον» τῆς 9ης τρέχοντος μηνὸς ἐδημοσιεύθη ἐπιστολὴ ἀπὸ ὡρισμένους συναδέλφους εἰς τὴν «Β. Γ. Σπηλιόπουλος Α. Ε.», ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν σύλλογον ἐργατῶν Οἴνων καὶ Οἰνοπνευμάτων ἡ «Ἀνάληψις». Εἶναι ἐσκημμένη ἡ παραποίησις τῆς ἐπωνυμίας τοῦ Συνδέσμου μας διὰ νὰ ἰσχυρισθοῦν τὰ γραφόμενα εἰς τὴν ἐπιστολήν τους.

Κατ' ἀρχὴν εὐχαριστοῦμεν αὐτοὺς τοὺς συναδέλφους ποὺ διὰ τῆς ἐπιστολῆς των ἐπεβεβαίωσαν ὅσα ἔχομεν καταγγείλει διὰ τοῦ Τύπου, ὅτι ὁ Γεώργιος Χαμουζᾶς ἔχει τόσες εἰδικότητες εἰς τὴν ἐπιχείρησιν. (Αὐτὸ ἄς τὸ σημειώσῃ ἡ Ἐπιθεώρησις Ἐργασίας ποὺ εἶναι καὶ ἁρμοδία). Καὶ πάλιν εὐχαριστοῦμεν τοὺς συναδέλφους καὶ διὰ τὴν ἄλλην ἐπιβεβαίωσιν, ὅτι οἱ ὑπογράψαντες τὴν ἐπιστολὴν ἀπαρτίζουν τὸν σύλλογον. Εἰλικρίνεια.

Ἔχομεν λοιπὸν ὑποχρέωσιν νὰ ἐνημερώσωμεν τὴν κοινὴν γνώμην ἀπὸ ποίους ἀπαρτίζεται ὁ ἀντισύνδεσμος. Ὑπογραφαὶ (26), ἐξ αὐτῶν θερμαστὲς 3, Κάνιστρας Γεώργιος, Ράλλης Γεώργιος Λιβάνης Γεώργιος, βοηθοὶ θερμαστῶν 4, Ἀντωνόπουλος Παναγῆς, Βλάχος Ἰωάννης, Τζιβρᾶς Ἀνδρέας, Καλαματᾶς Εὐάγγελος. Κτίσται 1, Τζελέπης Κωνστ. Ἠλεκτροτεχνῖτες 1, Τσαγκάρης Ἰωάννης. Μηχανικοὶ 3, Πανᾶς Στέλιος, Βλάχος Κώστας Πολυμερόπουλος Ἠλίας. Σύνολον 12. Ἐρωτῶμεν λοιπὸν τοὺς ἀνωτέρω συναδέλφους, ἀνήκουν στὰ ἐπαγγελματικά τους σωματεῖα ναὶ ἢ ὄχι; Καὶ τὶ θέσιν εἶχαν ποὺ ἵδρυσαν τὸν ἀντισύνδεσμον τῶν οἰνοπνευματεργατῶν ἐνῶ τὸ ἐπάγγελμά τους εἶναι ἄλλο καὶ ὑπάγονται σὲ ἄλλες συλλογικὲς συμβάσεις; Ἐπ' αὐτοῦ τὸν λόγον ἔχουν οἱ πρόεδροι τῶν ἀνωτέρω εἰδικοτήτων. Ὅσον διὰ τὸν πρόεδρον τοῦ ἀντισυνδέσμου Παναγῆν Ἀντωνόπουλον, ἄς μᾶς ἀρνηθῆ ὅτι εἶναι ἀνθρακομεταφορεύς. Ἐπίσης καὶ ὁ ἀντιπρόεδ